

«Είναι Πρωταπριλιά, αλλά από σήμερα η λίστα φαρμάκων αποτελεί πραγματικότητα»

Για την εξυγίανση του φαρμακευτικού κυκλώματος

Α΄ Πριν από λίγα χρόνια η εφαρμογή ενός μέτρου όπως η λίστα φαρμάκων, θα έμοιαζε με πρωταπριλιάτικο ψέμα.

Όμως από σήμερα, 1 Απριλίου 1998, βεβαιώνω τους αναγνώστες ότι ισχύει η λίστα φαρμάκων. Τι σημαίνει αυτό;

Σημαίνει ότι οι γιατροί του Δημοσίου και των Ασφαλιστικών Οργανισμών, που καλύπτουν σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού θα είναι υποχρεωμένοι να συνταγογραφούν μόνο τα φάρμακα που περιέχονται σε κατάλογο που κατήρτισε ειδική επιστημονική ομάδα, εγκρίθηκε από το αρμόδιο υπουργείο και διανεμήθηκε σε 70.000 αποδέκτες, γιατρούς, φαρμακοποιούς κ.λπ.

Ο κατάλογος είναι πλήρης. Κανείς άρρωστος δεν στερείται των αναγκαίων φαρμάκων. Εκτός λίστας βρίσκονται μόνο τα φάρμακα που η αποτελεσματικότητά και ασφάλειά τους δεν είναι βιβλιογραφικά τεκμηριωμένη, τα φάρμακα που δεν κυκλοφορούν τουλάχιστον σε τρεις χώρες, και, κυρίως, φάρμακα των οποίων το κόστος ημερήσιας χορήγησης (ΚΗΧ) είναι υψηλότερο άλλων φαρμάκων με τις ίδιες θεραπευτικές δυνατότητες.

Με την καθιέρωση του καταλόγου φαρμάκων επιδιώκεται:

α) Η εξυγίανση της φαρμακευτικής περιβάλλης, με τον αποκλεισμό φαρμάκων μη αποδεδειγμένα αποτελεσματικών και ασφαλών.

β) Η μείωση της συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης με την απαγόρευση χορήγησης φαρμάκων ακριβότερων από άλλα φθηνότερα ισοδύναμα.

γ) Η αποθάρρυνση αθρόας κυκλοφορίας ιδιοσκευασμάτων.

δ) Ο έλεγχος της συνταγογράφησης των γιατρών.

ε) Η περαιτέρω μείωση των τιμών, αφού η καθιέρωση της λίστας οδήγησε τους παραγωγούς και εισαγωγείς να ζητήσουν μείωση της τιμής των ακριβών φαρμάκων, προκειμένου να περιληφθούν στον κατάλογο.

Ειδική πρόβλεψη υπάρχει για τα λεγόμενα «μοναδικά» ή «αναντικατάστατα» φάρμακα, τα οποία θα συνταγογραφούνται και εκτός λίστας, εφόσον η συνταγή συνοδεύεται με αιτιολογημένη γνωμάτευση για την αναγκαιότητα χορήγησής τους.

Β΄ Κατάλογος συνταγογραφούμενων φαρμάκων, με θετική ή αρνητική μορφή, εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο. Και αυτό το σύστημα μεταφύτευεται στην Ελλάδα με καθυστέρηση, γεγονός που στοίχισε ανυπολόγιστες και αλόγιστες σπατάλες.

Υπήρξαν γενναίες αντιστάσεις, γι' αυτό και χρειάστηκε αποφασιστικότητα. Ακόμη και την τελευταία στιγμή διάφοροι παράγοντες, εμπλεκόμενοι στην παραγωγή και εμπορεία φαρμάκων, προσπάθησαν με διάφορους τρόπους να αναπεί-

Του ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ*

λουν την εφαρμογή του μέτρου, πράγμα που καταδεικνύει την ορθότητα του.

Για κάθε ασθένεια υπάρχει φάρμακο

Οι χρήστες φαρμάκων, δηλαδή αργά ή γρήγορα όλοι οι πολίτες, κυρίως στις ευπαθέστερες ηλικίες, ωφελούνται, γιατί έτσι η συμμετοχή τους στη δαπάνη θα είναι μικρότερη. Και σε καμιά περίπτωση δεν θίγονται αφού για κάθε κάθε ασθένεια, υπάρχει στον κατάλογο ένα κατάλληλο φάρμακο.

Γ΄ Η κυβέρνηση έχει μία συνολική πολιτική για το φάρμακο. Εφαρμόζει βήμα βήμα δέσμη μέτρων. Πριν από μερικούς μήνες, ύστερα από πάγωμα τριών ετών, μειώθηκαν οι τιμές μεσοσταθμικά κατά 16%. Ακολούθησε η κατάργηση των υπέρ τρίτων εισφορών που επιβάρυναν τις τιμές και η συνολική μείωση της τιμής των φαρμάκων κατά 10% περίπου ακόμη.

Η φαρμακευτική δαπάνη στο ΙΚΑ που καλύπτει ασφαλιστικά το 55% του πληθυσμού, μειώθηκε τον Ιανουάριο του 1998 κατά 22,40% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 1997. Τα μέτρα αυτά περιόρισαν τον πληθωρισμό κατά 0,4%. Αυτό σημαίνει εξοικονόμηση φαρμακευτικής δαπάνης σε ετήσια βάση 130 δις.

Αυτή, όμως, η εξοικονόμηση είναι μαθηματικά βέβαιη, αν στο χρόνο σύγκρισης έχουμε κατάπτωση του ίδιου αριθμού ιδίων φαρμάκων. Λέχθηκε ότι αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί γιατί πέραν της προϋπόθεσης γήρανσης του πληθυσμού που διευρύνει τον κύκλο των χρηστών, θα συνεχίζεται η υποκατάσταση φθηνότερων φαρμάκων από ακριβότερα.

Αυτή την υποκατάσταση πλήττει η λίστα, λειτουργώντας σαν φίλτρο. Το ακριβότερο φάρμακο δεν θα εντάσσεται στη λίστα, δεν θα περιλαμβάνεται στις συνταγές του Δημοσίου και των Ασφαλιστικών Οργανισμών. Έτσι η τιμή του θα μειώνεται στο ύψος των φθηνότερων ή θα μένει εκτός λίστας.

Μηχανοργάνωση σε εθνικό επίπεδο

Δ΄ Εκτός από τα παραπάνω μέτρα, υλοποιούνται ή σχεδιάζονται και άλλα. Ηδη μηχανοργανώνεται ο έλεγχος της συνταγογραφίας των γιατρών των μεγάλων Ασφαλιστικών Οργανισμών, όπως ισχύει σε πολλές άλλες χώρες. Παράλληλα το κοινό θα ενημερωθεί

σύντομα με κάθε πρόσφορο μέσο επικοινωνίας για την ανάγκη λελογισμένης χρήσης των φαρμάκων και για τη συνειδητοποίηση ότι τα ακριβότερα φάρμακα, συνήθως εισαγόμενα, δεν είναι πιο δραστηρικά από τα καταξιωμένα φθηνότερα, συνήθως εγχώρια.

Για την υγεία των πολιτών πρωτίτως, αλλά και για τη συγκράτηση της φαρμακευτικής δαπάνης, είναι αναγκαία η αποκατάσταση της ισορροπίας ανάμεσα στις ιδιότητες του φαρμάκου ως κοινωνικού αγαθού και καταναλωτικού προϊόντος ταυτόχρονα.

Ως τώρα η πλάστιγγα έγερνε συνεχώς στη δεύτερη ιδιότητα. Το ζητούμενο είναι πάντοτε η επαρκής προσφορά φαρμάκων σε προσιτή τιμή και υψηλή ποιότητα.

Η επιτυχία των μέτρων που πάρθηκαν μέχρι τώρα καθώς και όσων ακολουθήσουν, δεν εξαρτάται μόνο από την πολιτική βούληση της κυβέρνησης που είναι δεδομένη. Εξαρτάται και από τη σωστή πληροφοροφόρηση και κατανόηση του κοινού.

Εξαρτάται, επίσης και από τον πατριωτισμό των εμπλεκόμενων φαρμακοβιομηχανιών, εισαγωγέων, ιατρών, φαρμακευτόρων, φαρμακοποιών, ιατρικών επισκεπτών. Ήρθε η ευκαιρία ευκαιρία να τον επιδείξουν.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να σταματήσει η προσπάθεια αύξησης των τιμών, με επιχείρημα την προστασία της δραχμής σε νέες ιστιμίες, όπως και οι διαρροές για ελλείψεις και αποσύρσεις φαρμάκων, αν δεν δοθούν αυξήσεις. Τα ίδια λέγονταν όταν καθιερώθηκε η φθηνότερη χώρα στην τιμή αναφοράς των εισαγόμενων.

Επί δεκατίς τα φάρμακα ήταν ακριβότερα από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, π.χ. από την Πορτογαλία κατά 20% έως και 70%.

Ε΄ Με την πολιτική για το φάρμακο ασχολείται προσωπικά ο πρωθυπουργός. Ως υπουργός Εμπορίου είχε διακτολογραφημένες τις προτάσεις του για την πολιτική αυτή (που ήδη εφαρμόζεται), το καλοκαίρι του 1995. Η παραίτησή του ανέστειλε την εφαρμογή των μέτρων.

Ως πρωθυπουργός άναψε το πράσινο φως για εκλογίκευση του συστήματος, χωρίς αναστολές. Η κυβερνητική ομάδα που εξεδίκευει την πολιτική συνεχίζει το έργο της παρακολουθώντας την εφαρμογή των μέτρων και εισιγούμενη νέα, πρόθυτα.

Η εφαρμογή της πολιτικής αυτής ενάντια σε κατεστημένα, επί δεκαετίες, συμφέροντα καταδεικνύει ότι κανένα πολιτικό κόμμα δεν υπάρχει, όταν προωθούνται τομές μελετημένα και προς όφελος των πολιτών.

(*) Ο Σωκράτης Κοσμίδης είναι γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου